
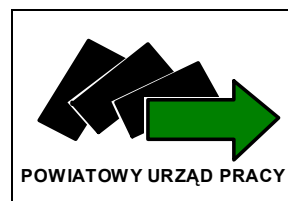

Powiatowy Urząd Pracy w Kościanie
ul. Ks. Prymasa Wyszyńskiego 8
64-000 Kościan, tel./fax.: (0-65) 512-10-55
e-mail: poks@praca.gov.pl
www.pup-koscian.pl

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych
w powiecie kościańskim w 2015 roku**

Roczny raport powiatowy

Kościan, kwiecień 2016

SPIS TREŚCI:

WSTĘP.....	3
I. ANALIZA OGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY.....	6
II. RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH	14
III. ANALIZA UMIEJĘTNOŚCI I UPRAWNIENÍ	17
IV. ANALIZA RYNKU EDUKACYJNEGO	25
IV.1 ANALIZA UCZNIÓW OSTATNICH KLAS SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH	25
IV.2 ANALIZA ABSOLWENTÓW SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH...	28
V. BADANIE KWESTIONARIUSZOWE PRZEDSIĘBIORSTW	29
VI. PROGNOZA LOKALNEGO RYNKU PRACY	47
INFORMACJA SYGNALNA	49

WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinien być kluczowym narzędziem wykorzystywanym przy planowaniu działań prowadzących do osiągnięcia równowagi na lokalnym rynku pracy. Zakłada się bowiem, że powinien on być źródłem danych zarówno o poziomie popytu, jak i podaży na rynku pracy. Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149 z późn. zm., art. 8, ust. 1 pkt 3 i art. 9, ust. 1 pkt 9) opracowanie analiz dotyczących rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, jest jednym z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych umożliwia pozyskanie istotnych informacji odnośnie struktury bezrobocia, czy potrzeb kadrowych pracodawców. Ponadto, monitoring powinien służyć koordynacji szkoleń bezrobotnych oraz stanowić podstawę do kształtowania oferty edukacyjnej (ze szczególnym uwzględnieniem szkół zawodowych). W związku z tym, aby zapewnić wsparcie powiatowym oraz wojewódzkim urządům pracy, opracowano szczegółowe zalecenia metodyczne dotyczące prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Raport został stworzony w oparciu o zalecenia metodyczne przygotowane w ramach projektu „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy” przez Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych w Łodzi.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych, w głównej mierze, bazuje na danych gromadzonych w systemie Syriusz – o liczbie zarejestrowanych bezrobotnych, zgłoszonych wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej oraz na danych odnośnie ofert pracy podmiotów publicznych oraz tych publikowanych w Internecie. Analizę wzbogacono poprzez wykorzystanie danych Systemu Informacji Oświatowej MEN, badań Głównego Urzędu Statystycznego (BAEL, badanie popytu na pracę), czy też danych uzyskanych ze źródeł pierwotnych w ramach badań kwestionariuszowych.

Zakres tematyczny monitoringu dotyczy zarówno zawodów i specjalności określonych w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności dla potrzeb rynku pracy, jak i umiejętności i uprawnień posiadanych przez bezrobotnych oraz tych najbardziej pożądaných przez pracodawców.

Cele monitoringu

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na powiatowym, wojewódzkim i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla przewidywania struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, wojewódzkim i krajowym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy,
- korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym,
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów oraz kwalifikacji deficytowych i nadwyżkowych na lokalnych rynkach pracy,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych w celu aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych, aby umożliwić im powrót na rynek pracy.

Raporty przygotowane przez urząd są ogólnodostępne, gdyż są zamieszczone na stronie internetowej urzędu pod adresem <http://koscian.praca.gov.pl> w zakładce „monitoring zawodów”. Zakłada się jednak, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu są:

- powiatowy i wojewódzki urząd pracy,
- Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej,

- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadgimnazjalnych,
- lokalne organy rządowe i samorządowe,
- instytucje szkoleniowe,
- instytucje i organizacje społeczno-polityczne z terenu powiatu kościańskiego zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy.

Poniżej przedstawiono podstawowe pojęcia i definicje, które będą wykorzystywane w niniejszej publikacji.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych – proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania się popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków oraz prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Zawody deficytowe to takie, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów deficytowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest wyższa niż liczba bezrobotnych, odsetek długotrwale bezrobotnych jest nieznacny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody zrównoważone to takie, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów zrównoważonych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, odsetek bezrobotnych długotrwale jest nieznacny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody nadwyżkowe to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów nadwyżkowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest niższa niż liczba bezrobotnych, długotrwale bezrobocie jest relatywnie wysokie, a napływ bezrobotnych przewyższa ich odpływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawód – zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności (KZiS) definiowany jest jako przynoszący dochód zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Zawód może dzielić się na specjalności.

Umiejętności określono jako zdolność wykonywania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu np. obsługa komputera i wykorzystanie Internetu.

Uprawnienia to dodatkowe kwalifikacje zawodowe zdobywane w drodze procesu certyfikacji, dodatkowych szkoleń, egzaminów lub często także po udowodnieniu przebycia wymaganej praktyki.

Kwalifikacje to układ wiedzy, umiejętności i uprawnień przydatnych do realizacji składowych zadań zawodowych.

Jako **lokalny rynek** pracy przyjęto powiatowy rynek pracy.

Oferta pracy to zgłoszenie przez pracodawcę do powiatowego urzędu pracy lub umieszczenie w internetowych serwisach rekrutacyjnych oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, co najmniej jednego wolnego miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w określonym zawodzie lub specjalności w celu znalezienia odpowiedniego pracownika. W niniejszej metodologii przez ofertę pracy rozumie się jedno wolne miejsce pracy lub miejsce aktywizacji zawodowej.

Przez **długotrwale bezrobotnych** należy rozumieć pozostających bez pracy powyżej 12-stu miesięcy od dnia zarejestrowania się.

Bezrobotny absolwent rozumiany jest jako bezrobotny do upływu 12-stu miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie czy innym dokumencie potwierdzającym ukończenie szkoły.

Podstawowe zmienne wykorzystywane do budowy mierników w monitoringu:

- $\bar{B}_t^k$ - średniomiesięczna liczba bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t,
 $\bar{O}_t^k$ - średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy w grupie zawodów k w okresie t,
 B_t^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t,
 DB_t^k - liczba długotrwale bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t,
 NB_t^k - napływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t,
 OB_t^k - odpływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t.

Tabela nr 1. Mierniki stosowane w monitoringu do określenia deficytu bądź nadwyżki.

Nazwa i wzór wskaźnika	Sposób interpretacji
<p>Wskaźnik dostępności oferty pracy</p> $B/O_t^k = \frac{\bar{B}_t^k}{\bar{O}_t^k}$	<p>Miernik informuje o dostępności oferty pracy dla bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Im wyższa wartość wskaźnika, tym dostępność jest niższa. Wartość wskaźnika można interpretować jako przeciętną liczbę bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy. Im wyższa wartość wskaźnika tym mniejsza szansa na znalezienie zatrudnienia w grupie zawodów k. Przyjmuje wartości z przedziału $(0, +\infty)$. $B/O_t^k = 0$ - brak bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k. Dostępność oferty jest bardzo wysoka, a grupa zawodów k jest maksymalnie deficytowa. $B/O_t^k < 1$ - przeciętnie każdy bezrobotny z danej elementarnej grupy ma szansę znaleźć pracę. Liczba dostępnych ofert pracy przewyższa liczbę bezrobotnych w grupie zawodów k. $B/O_t^k > 1$ - dostępność oferty pracy jest relatywnie niska, gdyż liczba bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy w grupie zawodów k. Brak wartości - oferty pracy w elementarnej grupie zawodów k nie są dostępne, w rezultacie szansa znalezienia pracy jest zerowa, a cecha k jest maksymalnie nadwyżkowa.</p>
<p>Wskaźnik długotrwalego bezrobocia</p> $WDB_t^k = \frac{DB_t^k}{B_t^k} * 100$	<p>Wartość wskaźnika informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k stanowią długotrwale bezrobotni. Im większa wartość wskaźnika tym więcej osób jest długotrwale bezrobotnych w danej grupie zawodów. Przyjmuje wartości od 0% (sytuacja, w której bezrobotni długotrwale nie występują) do 100% (w przypadku, gdy każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów k jest długotrwale bezrobotnym).</p>
<p>Wskaźnik płynności bezrobotnych</p> $WPB_t^k = \frac{OB_t^k}{NB_t^k}$	<p>Wartość miernika wskazuje na kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k. $WPB_t^k < 1$ - napływ przewyższa odpływ, co oznacza wzrost liczby bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k. $WPB_t^k = 1$ - odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w grupie zawodów k nie ulega zmianie. $WPB_t^k > 1$ - odpływ przewyższa napływ, co oznacza spadek bezrobotnych w zawodzie k. Brak wartości - napływ jest równy zeru.</p>

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych następuje poprzez nałożenie dodatkowych warunków na wcześniej wyliczone mierniki. W niniejszym opracowaniu zakłada się, iż **zawody deficytowe** charakteryzują się większą liczbą dostępnych ofert pracy

niż wynosi średni stan bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo wskazane jest, aby w takim zawodzie odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany (Me), a odpływ bezrobotnych powinien przewyższać ich napływ (bądź był równy) w danym okresie sprawozdawczym. Zawody **maksymalnie deficytowe** wyróżniają się brakiem bezrobotnych, tj. wskaźnik dostępności oferty pracy wynosi zero. Przyjęto, że **zawody zrównoważone** odznaczają się zbliżoną liczbą bezrobotnych i dostępnych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo wskazane jest, aby w takim zawodzie odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał mediany (Me), a odpływ bezrobotnych powinien przewyższać ich napływ (bądź być równy) w danym okresie sprawozdawczym. Natomiast **zawody nadwyżkowe** odznaczają się przewagą liczebną bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy, bezrobociem długotrwałym powyżej mediany (Me) oraz niskim odpływem netto (wyższy napływ niż odpływ) bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Zawody maksymalnie nadwyżkowe to takie, dla których nie ma żadnych ofert pracy tj. wskaźnik dostępności oferty pracy nie przyjmuje żadnych wartości (dzielenie przez zero).

Tabela nr 2. Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Zawody	Wskaźnik dostępności oferty pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych
deficytowe	$B/O_t^k < 0,9$	$WDB_t^k < Me$ lub <i>brak wartości</i>	$WP B_t^k > 1$ lub <i>brak wartości</i>
zrównoważone	$0,9 < B/O_t^k < 1,1$	$WDB_t^k < Me$ lub <i>brak wartości</i>	$WP O_t^k > 1$ lub <i>brak wartości</i>
nadwyżkowe	$B/O_t^k > 1,1$ lub <i>brak wartości</i>	$WDB_t^k > Me$	$WP O_t^k < 1$

II. ANALIZA OGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY

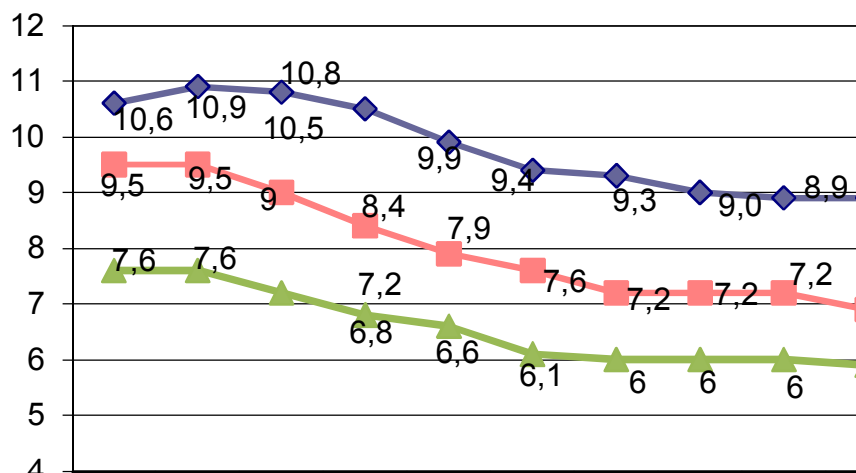
Na koniec grudnia 2015 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Kościanie zarejestrowanych było 1 637 bezrobotnych, w tym 994 kobiety. Na koniec grudnia 2014 roku było to odpowiednio: 1 884 bezrobotnych, w tym 1 171 kobiet. Nastąpił spadek liczby osób bezrobotnych z terenu powiatu kościańskiego o 247 osób, w tym o 177 kobiet. Jeszcze większy spadek obserwujemy w porównaniu do grudnia 2013 r., kiedy zarejestrowanych było 2 519 osób, w tym 1 446 kobiet. Stopa bezrobocia na terenie powiatu kościańskiego wynosiła na koniec grudnia 2015 roku 5,8 %, na koniec grudnia 2014 roku było to 6,8 %. Nastąpił spadek stopy bezrobocia o 1 punkt procentowy. W województwie wielkopolskim w analogicznym okresie stopa bezrobocia spadła o 1,6 punktu procentowego do 6,2 %. W skali całego kraju na koniec grudnia 2015 roku stopa bezrobocia wynosiła 9,8 %, co oznacza spadek o 1,7 pkt procentowego.

Tabela nr 3. Stopa bezrobocia.

WYSZCZEGÓLNIENIE	STOPA BEZROBOCIA w %		
	POLSKA	WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE	POWIAT KOŚCIAŃSKI
31.12.2013	13,4	9,6	9,1
31.12.2014	11,5	7,8	6,8
31.12.2015	9,8	6,2	5,8

Analizując wysokość stopy bezrobocia w ostatnich latach na lokalnym rynku pracy w odniesieniu do województwa i kraju zauważyć można pozytywną tendencję polegającą na wyraźniejszym spadku stopy bezrobocia w powiecie kościańskim. Z jednej strony jest to efekt ożywienia gospodarczego i lepszej koniunktury, a w konsekwencji wzrostu liczby ofert pracy pozyskanych przez Urząd, a także ofert zatrudnienia ogólnie dostępnych na rynku pracy.

Wykres nr 1. Stopa bezrobocia na terenie powiatu kościańskiego w latach 2013 - 2015.

Struktura bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie grup wielkich wskazuje, że najliczniejszą kategorię stanowiły osoby posiadające zawody z grupy „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” oraz „pracownicy usług osobistych i sprzedawcy”. Osoby te stanowiły odpowiednio 24,5 % oraz 24,4 % ogółu bezrobotnych. Znaczną populację stanowiły również osoby posiadające kwalifikacje zawodowe właściwe do grup: „pracownicy przy pracach prostych” – 12,0 %, „technicy i średni personel” – 11,5 %, oraz „specjaliści” – 9,7 %. Odnotowano jednocześnie, że osoby nie posiadające wyuczonego zawodu stanowią 7,1 % ogółu bezrobotnych - 116 osób (poprzednio 184 osoby).

Tabela nr 4. Struktura bezrobotnych wg wielkich grup zawodowych - stan na koniec grudnia w latach 2014 i 2015.

kod grupy	Nazwa grupy wielkiej	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg stanu na koniec roku			
		2014		2015	
		w liczbach	w %	w liczbach	w %
0	bez zawodu	184	9,8	116	7,1
1	przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	4	0,2	3	0,2
2	specjaliści	183	9,7	158	9,7
3	technicy i inny średni personel	246	13,1	188	11,5
4	pracownicy biurowi	73	3,9	59	3,6
5	pracownicy usług i sprzedawcy	425	22,5	400	24,4
6	rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	52	2,8	49	3,0
7	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	423	22,4	402	24,5
8	operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	72	3,8	66	4,0
9	pracownicy wykonujący prace proste	222	11,8	196	12,0
10	siły zbrojne	0	0	0	0
ogółem		1 884	100	1 637	100

W 2015 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Kościanie wpłynęło ogółem 3 015 ofert pracy. Dla porównania w 2014 r. zarejestrowano ogółem 2 165 ofert, co oznacza, iż odnotowano wzrost liczby rejestrowanych ofert o 850. Struktura pozyskanych ofert pracy według poszukiwanych kwalifikacji zawodowych wskazuje, że zdecydowanie największe zapotrzebowanie pracodawców dotyczy pracowników posiadających kwalifikacje właściwe osobom należącym do wielkich grup zawodowych „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” - 832 oferty, co stanowiło 27,6 % ogólnej liczby ofert pracy (w 2014 roku było to odpowiednio 660 ofert, tj. 30,5 %).

Stosunkowo często za pośrednictwem urzędu pracy pracodawcy poszukiwali pracowników z grupy „pracownicy wykonujący prace proste” – 541 ofert tj. 17,9 % (w 2014 r. 18,6 %), „pracownicy biurowi” – 478 ofert (w porównaniu do 2014 r. nastąpił duży wzrost z 9,4 % do 15,6 %) oraz „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” – 475 ofert tj. 15,8 %. Najmniej ofert pracy skierowanych było do osób sklasyfikowanych w grupie „przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy” – 13 ofert oraz „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” – 28 ofert. Podobnie jak w poprzednich latach nie było żadnej oferty pracy dla bezrobotnych z grupy „siły zbrojne”.

Tabela nr 5. Oferty pracy wg wielkich grup zawodów.

L.p.	Grupa zawodów	Oferty pracy zgłoszone	
		w 2014 roku	w 2015 roku
1	przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	11	13
2	specjaliści	86	148
3	technicy i inny średni personel	159	163
4	pracownicy biurowi	204	478
5	pracownicy usług i sprzedawcy	335	337
6	rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	7	28
7	robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	660	832
8	operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	300	475
9	pracownicy wykonujący prace proste	403	541
10	siły zbrojne	0	0
ogółem (wiersze od 1-10)		2 165	3 015*

* Wszystkie oferty pracy wykazane w sprawozdaniu MPiPS-01 z uwzględnieniem ofert subsydiowanych.

W tabeli nr 6 przedstawiono zestawienie 13 wybranych zawodów, w których zgłoszono największe zapotrzebowanie na pracowników w 2015 roku (powyżej 40 stanowisk pracy w zawodzie) z liczbą bezrobotnych zarejestrowanych w prezentowanych zawodach w analogicznym okresie. Zawody zostały uszeregowane ze względu na liczbę ofert pracy zgłoszonych ogółem w 2015 roku.

Tabela nr 6. Zawody, w których zgłaszano największe zapotrzebowanie na pracowników w 2015 roku.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Miejsca pracy zgłoszone w 2015 roku	Napływ bezrobotnych w 2015 roku
432103	magazynier	316	26
833203	kierowca samochodu ciężarowego	136	11
921402	pomocniczy robotnik szklarniowy	115	4
816028	operator urządzeń do przetwórstwa mięsa	100	5
932911	pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	88	70
711202	murarz	87	60
722204	ślusarz*	87	107
515303	robotnik gospodarczy	85	20
411004	technik prac biurowych*	82	24
522301	sprzedawca*	75	390
931301	pomocniczy robotnik budowlany	68	33
721204	spawacz	61	4
713102	malarz budowlany	58	24
ogółem		1 358	778

Analiza struktury bezrobotnych według wielkich grup zawodowych charakteryzuje tylko ogólne tendencje natomiast szczegółowym źródłem informacji monitoringu jest charakterystyka bezrobotnych i ofert pracy na poziomie zawodów.

Tabela nr 7. Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych według stanu na koniec 2015 roku jest największa.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	237
5120	Kucharze	79
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	69
7222	Ślusarze i pokrewni	55
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	45
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	41
5141	Fryzjerzy	36
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	36
7131	Malarze budowlani i pokrewni	31
4110	Pracownicy obsługi biurowej	30
7112	Murarze i pokrewni	30
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	30
3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	28
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	25

2359	Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani	22
2631	Ekonomiści	22
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	22
3115	Technicy mechanicy	21
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	20
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	18

Jak wynika ze szczegółowej analizy niektóre spośród zawodów posiadają znacznie wyższy wskaźnik udziału w ogólnej liczbie zarejestrowanych niż poszczególne duże grupy zawodów. Do zawodów wyróżniających się pod względem liczby zarejestrowanych bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kościanie według stanu na dzień 31.12.2015 roku należały:

- sprzedawca – 13,3 % ogółu bezrobotnych (217 osób);
- pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym – 4,6 % ogółu bezrobotnych (76 osób);
- ślusarz – 3,2 % ogółu bezrobotnych (53 osoby);
- technik ekonomista – 2,4 % ogółu bezrobotnych (40 osób);
- fryzjer – 2,2 % ogółu bezrobotnych (36 osób);
- krawiec – 2,2 % ogółu bezrobotnych (36 osób);
- murarz – 1,5 % ogółu bezrobotnych (24 osoby);
- cukiernik – 1,4 % ogółu bezrobotnych (23 osoby);
- piekarz – 1,4 % ogółu bezrobotnych (23 osoby);
- pedagog – 1,3 % ogółu bezrobotnych (22 osoby).

Wskaźniki pozostałych elementarnych grup zawodów, według stanu na dzień 31.12.2015 roku, wynoszą mniej niż 1,3 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Tabela nr 8. Grupy zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest najwyższy w 2015 roku.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1120	Dyrektorzy generalni i zarządzający	100,00
1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży	100,00
2120	Matematycy, aktuariusze i statystycy	100,00
2619	Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
2642	Dziennikarze	100,00
3111	Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni	100,00
3114	Technicy elektronicy i pokrewni	100,00
3117	Technicy górnictwa, metalurgii i pokrewni	100,00
3118	Kreślarze	100,00
3141	Technicy nauk biologicznych (z wyłączeniem nauk medycznych)	100,00
3256	Ratownicy medyczni	100,00
3412	Pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej	100,00

3432	Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni	100,00
3433	Pracownicy bibliotek, galerii, muzeów, informacji naukowej i pokrewni	100,00
4223	Operatorzy centrali telefonicznych	100,00
4312	Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń	100,00
4323	Pracownicy do spraw transportu	100,00
4419	Pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
5243	Agenci sprzedaży bezpośredniej	100,00
6114	Rolnicy upraw mieszanych	100,00
6129	Hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
7123	Tynkarze i pokrewni	100,00
7514	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	100,00
7537	Kaletnicy, rymarze i pokrewni	100,00
8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	100,00
8182	Maszyniści kotłów parowych i pokrewni	100,00
8344	Kierowcy operatorzy wózków jezdniowych	100,00
9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	100,00
7322	Drukarze	100,00
2149	Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	50,00
2632	Archeolodzy, socjolodzy i specjaliści dziedzin pokrewnych	50,00
4120	Sekretarki (ogólne)	50,00
5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	50,00
6111	Rolnicy upraw polowych	50,00
6121	Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych	50,00
7116	Robotnicy budowy dróg	50,00
8312	Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni	50,00
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	50,00
7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	46,67
8219	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	44,44
9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	42,86
7115	Cieśle i stolarze budowlani	40,00
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	40,00
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	33,33
4321	Magazynierzy i pokrewni	30,00
8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	28,57
7121	Dekarze	20,00

Im wyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia, tym wyższy odsetek stanowią osoby bezrobotne w elementarnej grupie zawodów. Wartość 100 oznacza, iż każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów jest długotrwale bezrobotnym. Z powyższej tabeli wynika, iż na koniec 2015 roku w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Kościanie występowało 29 elementarnych grup zawodów, w ramach których wszyscy zarejestrowani bezrobotni figurowali w ewidencji łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Tabela nr 9. Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych był najwyższy w 2015 roku.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
4323	Pracownicy do spraw transportu	4,00
7214	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	4,00
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	3,00
8182	Maszyniści kotłów parowych i pokrewni	2,50
2341	Nauczyciele szkół podstawowych	2,00
2423	Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	2,00
2652	Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy	2,00
3522	Operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych	2,00
4211	Kasjerzy bankowi i pokrewni	2,00
6129	Hodowcy zwierząt gdzie indziej niesklasyfikowani	2,00
8141	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych	2,00
8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	2,00
8311	Maszyniści kolejowi i metra	2,00
7111	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	2,00

Tabela nr 10. Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych był najniższy w 2015 roku.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
6121	Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych	0,50
7116	Robotnicy budowy dróg	0,50
2131	Biolodzy i pokrewni	0,50
2165	Kartografowie i geodeci	0,50
2211	Lekarze bez specjalizacji, w trakcie specjalizacji lub ze specjalizacją I stopnia	0,50
5112	Konduktorzy i pokrewni	0,50
8343	Maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni	0,50
9334	Układacze towarów na półkach	0,50

Wskaźnik płynności bezrobotnych większy od wartości 1, tak jak w tabeli nr 9 oznacza, iż odpływ bezrobotnych w danej grupie przewyższa napływ. Do elementarnych grup zawodowych o najwyższym wskaźniku można zaliczyć: pracowników do spraw transportu oraz robotników przygotowujących i wznoszących konstrukcje metalowe. W grupach tych zarejestrowało się po jednej osobie bezrobotnej, a z ewidencji wyłączono po cztery osoby. Wskaźnik o wartości mniejszej niż 1 oznacza, iż w analizowanym okresie z ewidencji wyłączono mniej osób w danej grupie, niż do niej włączono. Wskaźnik płynności bezrobotnych w przypadku grup wykazanych w tabeli nr 10 oznacza, że w analizowanym okresie zarejestrowano dwa razy więcej bezrobotnych w ramach danej grupy, niż wyłączono z ewidencji.

Tabela nr 11. Wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy w 2015 roku.

Nazwa wielkiej grupy zawodów	Oferty pracy		
	PUP*	Internet	Razem
ogółem	2035	353	2388
przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	15	65	80
specjaliści	96	6	102
technicy i inny średni personel	89	67	156
pracownicy biurowi	126	14	140
pracownicy usług i sprzedawcy	255	74	329
rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	21	0	21
robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	698	70	768
operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	373	22	395
pracownicy wykonujący prace proste	362	35	397
wskaźnik struktury według źródeł w %			
przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	18,75	81,25	100
specjaliści	94,12	5,88	100
technicy i inny średni personel	57,05	42,95	100
pracownicy biurowi	90,0	10,0	100
pracownicy usług i sprzedawcy	77,51	22,49	100
rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	100,0		100
robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	90,89	9,11	100
operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	94,43	5,57	100
pracownicy wykonujący prace proste	91,18	8,82	100
wskaźnik struktury wg grup w poszczególnych źródłach w %			Wskaźnik zróżnicowania (PUP vs. Internet)
ogółem	100	100	
przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,74	18,41	0,04
specjaliści	4,72	1,70	2,78
technicy i inny średni personel	4,37	18,98	0,23
pracownicy biurowi	6,19	3,97	1,56
pracownicy usług i sprzedawcy	12,53	20,96	0,60
rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1,03		
robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	34,30	19,83	1,73
operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	18,33	6,23	2,94
pracownicy wykonujący prace proste	17,79	9,92	1,79

*oferty pracy bez ofert subsydiowanych.

W powyższej tabeli w kolumnie 2 nie uwzględniono ofert pracy subsydiowanych zgłoszonych do PUP w 2015 roku. Analizując wskaźnik struktury ofert wg źródła ich pochodzenia należy stwierdzić, iż niemal we wszystkich grupach zawodowych większość ofert pochodziła z powiatowego urzędu pracy. Tylko w przypadku grupy „przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy” odsetek ofert z internetu był wyższy i wyniósł 81,25 %. W przypadku grupy „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” wszystkie oferty pochodziły z urzędu pracy.

Oferty pracy z PUP były skierowane przede wszystkim do osób należących do jednej z czterech grup: „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” – 34,3 %, „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” – 18,33 %, „pracownicy wykonujący prace proste” – 17,79 % oraz „pracownicy usług i sprzedawcy” – 12,53 %.

W przypadku ofert z internetu oferty były skierowane przede wszystkim do osób z grup: „pracownicy usług i sprzedawcy” – 20,96 %, „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” – 19,83 %, „technicy i inny średni personel” – 18,98 % oraz „przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy” – 18,41 %.

II. RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.

W przypadku grupy elementarnej oznaczonej kodem 2291 wszystkie oferty były subsydiowanymi, natomiast w przypadku grupy 4412 ich odsetek wynosił ponad 60 %. Analizując dane zawarte w tabeli nr 12, uwagę zwraca, iż wśród zawodów deficytowych mamy zawody, w których zarejestrowane są osoby bezrobotne długotrwale. Dla kierowców samochodów ciężarowych wskaźnik długotrwałego bezrobocia wynosi - 28,57 %, dla pracowników sprzedaży i pokrewnych gdzie indziej niesklasyfikowanych – 33,33 %, a dla dekarzy 20 %. Powyższa część bezrobotnych figurowała w ewidencji łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych, pomimo obecności na rynku ofert skierowanych dla tych grup zawodów. Świadczyć to może np. o problemie dezaktualizacji uprawnień spowodowanym zbyt długą przerwą w zatrudnieniu. Największą średniomiesięczną liczbą dostępnych ofert pracy Powiatowy Urząd Pracy w Kościanie dysponował dla kierowców samochodów ciężarowych, operatorów sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych oraz dekarzy. Z kolei największym wskaźnikiem płynności bezrobotnych odznaczali się bezrobotni sklasyfikowani w elementarnej grupie robotników przygotowujących i wznoszących konstrukcje metalowe.

Tabel nr 12. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2015 roku.

Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy (%)
2291	Specjaliści do spraw higieny, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska	0,08	1,08	0,08		1,00	100,00	0,29
3321	Agenci ubezpieczeniowi	0,33	3,08	0,11	0,00	1,00	5,41	10,72
9212	Robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt	0,42	3,75	0,11	0,00	1,00	0,00	2,61
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	0,25	1,67	0,15		1,00	12,50	2,32
8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	8,42	44,00	0,19	28,57	1,09	0,69	41,74
8342	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	1,17	5,58	0,21	0,00	1,00	0,00	5,51
7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,08	0,33	0,25		1,00	0,00	1,16
8111	Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	0,25	1,00	0,25				0,00
2212	Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	0,08	0,25	0,33		1,00	0,00	0,87
7214	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	0,42	1,25	0,33		4,00	0,00	0,87
2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	0,17	0,42	0,40		1,00	0,00	1,45
4412	Listonosze i pokrewni	1,92	4,50	0,43	0,00	1,00	63,33	8,70
7523	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	0,08	0,17	0,50			0,00	0,58
7121	Dekarze	2,50	4,58	0,55	20,00	1,00	5,26	5,51
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	1,08	1,92	0,57		3,00	17,39	6,67
2514	Programiści aplikacji	0,58	1,00	0,58		1,00		0,00
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	2,58	3,25	0,79	33,33	1,00	3,70	7,83
7111	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	0,75	0,92	0,82		2,00	0,00	3,19

Tabel nr 13. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2015 roku.

Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy (%)
2149	Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	5,17	0,08	62,00	50,00	0,94	0,00	0,00
4120	Sekretarki (ogólne)	3,17	0,08	38,00	50,00	0,60	0,00	0,00
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	13,42	0,50	26,83	50,00	0,97	0,00	0,00
9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	5,92	0,33	17,75	42,86	0,78	75,00	0,00
7322	Drukarze	1,00	0,08	12,00	100,00	0,00	100,00	0,00
6121	Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych	1,67	0,33	5,00	50,00	0,50	0,00	0,00
5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	5,83	3,50	1,67	50,00	0,75	0,00	100,00

Wśród elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2015 roku sklasyfikowano siedem grup zawodów. W przypadku grup oznaczony kodem 9211 oraz 7322 wystąpił duży odsetek ofert subsydiowanych – 75 % i 100 %.

Tabela nr 14. Ranking elementarnych grup zawodów zrównoważonych w 2015 roku.

Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy (%)
7115	Cieśle i stolarze budowlani	4,08	4,17	0,98	14,29	6,73
4321	Magazynierzy i pokrewni	12,58	12,25	1,03	9,80	24,52
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	17,00	16,42	1,04	9,23	31,25
5153	Gospodarze budynków	7,08	6,50	1,09	80,77	37,50

W elementarnych grupach zawodów wskazanych w powyższej tabeli w 2015 roku wystąpiła równowaga pomiędzy średniomiesięczną liczbą bezrobotnych, a średniomiesięczną liczbą dostępnych ofert pracy. Jednakże w przypadku grupy 5153 ponad 80 % ofert pracy było ofertami subsydiowanymi (roboty publiczne). We wszystkich grupach z wyjątkiem grupy 7115 na konie okresu sprawozdawczego urząd dysponował wolnymi miejscami pracy o odsetku wynoszącym więcej niż 24 %.

III. ANALIZA UMIEJĘTNOŚCI I UPRAWNIEŃ.

Kolejnym etapem monitoringu jest analiza umiejętności i uprawnień na rynku pracy zarówno od strony popytowej jak i podażowej. Przedstawiono w niej dane na temat uprawnień, które najczęściej posiadają osoby bezrobotne oraz dane na temat umiejętności i uprawnień wymaganych przez pracodawców w ofertach pracy.

Zestawienie popytu i podaży na umiejętności i uprawnienia w podziale na wielkie grupy zawodów, umożliwi odpowiedź na pytanie, czy cechy posiadane przez osoby bezrobotne w danych grupach zawodów są poszukiwane przez pracodawców w ofertach pracy. Jeśli większość umiejętności i uprawnień najczęściej posiadanych przez bezrobotnych pokrywa się z tymi, które są poszukiwane przez pracodawców - występują po popytowej stronie rynku pracy - to można wysunąć wniosek o równowadze na rynku pracy w tym zakresie. Kiedy jednak umiejętności i uprawnienia poszukiwane przez pracodawców w ofertach pracy są zupełnie inne, od tych posiadanych przez bezrobotnych w danej grupie zawodów, to można wysunąć wniosek o niedopasowaniu struktury kwalifikacyjno - zawodowej na badanym rynku pracy.

Tabela nr 15. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2015 roku w wielkiej grupie zawodów - „kierownicy”.

Wielka grupa zawodów	STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
	Umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%) *
Kierownicy	komunikatywność	3,75%
	obsługa komputera	6,25%
	umiejętność czytania i rozumienia dokumentacji technicznej	1,25%
	umiejętność zorganizowania pracy w zespole	1,25%
	uprawnienia operatora wózka widłowego	1,25%
	znajomość procesów technologicznych	1,25%

znajomość programów AUTO CAD i INVENTOR	3,75%
znajomość programów CAD/CAM	1,25%
znajomość programu magazynowego SYMFONIA	1,25%

* Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagane do całkowitego napływu w ramach danej grupy zawodów (PUP+BIP+Internet).

Tabela nr 16. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2015 roku w wielkiej grupie zawodów - „specjaliści”.

Wielka grupa zawodów	STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
	Umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%) *
Specjaliści	komunikatywność	7,80%
	kurs EKG	0,98%
	kurs szczepień	2,94%
	kwalfikacje pedagogiczne	16,60%
	obsługa komputera	42,10%
	obsługa maszyn i znajomość technologii przetwórstwa ziarna sezamowego	0,98%
	obsługa PŁATNIKA	3,92%
	obsługa urządzeń biurowych	0,98%
	prawo jazdy kat. B	15,68%
	umiejętności handlowe i negocjacyjne	4,90%
	umiejętność posługiwania się dokumentacją techniczną	1,96%
	umiejętność pracy z dziećmi w zespole	16,60%
	umiejętność w projektowaniu maszyn i urządzeń	0,98%
	umiejętność zagadnień kadrowo-płacowych	3,92%
	uprawnienia terapii psychologicznej	1,96%
	znajomość języka angielskiego	26,40%
	znajomość języka arabskiego	0,98%
	znajomość języka niemieckiego	4,90%
	znajomość języka rosyjskiego	0,98%
	znajomość języka tajskiego lub filipińskiego	1,96%
znajomość języka ukraińskiego	1,96%	
znajomość programów graficznych	1,96%	
znajomość programów graficznych AUTO CAD	9,80%	

*Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagane do całkowitego napływu w ramach danej grupy zawodów (PUP+BIP+Internet).

Wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2015 roku w wielkiej grupie zawodów „specjaliści” najczęściej wystąpiły takie umiejętności i uprawnienia jak obsługa komputera (42,1%), obsługa urządzeń biurowych (6,3%) oraz kurs małej przedsiębiorczości (6,9%). Pracodawcy również poszukiwali osób z umiejętnościami obsługi komputera (42,1%), a także wskazywali na znajomość języków obcych.

Tabela nr 17. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2015 roku w wielkiej grupie zawodów - „technicy i inny średni personel”.

Wielka grupa zawodów	STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
	Umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%) *
Technicy i inny średni personel	kurs fotograficzny	0,64%
	obsługa kasy fiskalnej	2,56%
	obsługa komputera	44,87%
	prawo jazdy kat. B	17,90%
	umiejętności florystyczne	3,80%
	umiejętność interpretacji przepisów i Kodeksu prawa administracyjnego	5,76%
	umiejętność obsługi urządzeń biurowych	16,02%
	umiejętność stosowania przepisów z zakresu rachunkowości-ksiegowości	8,97%
	znajomość asortymentu elektronicznego	1,92%
	znajomość języka angielskiego	7,68%
	znajomość języka niemieckiego	3,84%
	znajomość programów do obróbki zdjęć	1,28%
znajomość rysunku technicznego	4,48%	

*Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagane do całkowitego napływu w ramach danej grupy zawodów (PUP+BIP+Internet).

Zauważyć można, iż pracodawcy oczekują w ofertach pracy skierowanych do grupy „technicy i inny średni personel” umiejętności obsługi komputera (44,87%), a także prawo jazdy kat. B (17,9%). Z kolei wśród osób bezrobotnych najczęściej występującymi umiejętnościami i uprawnieniami są: obsługa kasy fiskalnej (6,3%) oraz umiejętność obsługi urządzeń biurowych (5,8%).

Tabela nr 18. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2015 roku w wielkiej grupie zawodów - „pracownicy biurowi”.

Wielka grupa zawodów	STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
	Umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%) *
Pracownicy biurowi	obsługa komputera	80,00%
	prawo jazdy kat. A	0,71%
	prawo jazdy kat. B	23,50%
	prawo jazdy kat. C	0,71%
	prawo jazdy kat. C+E	0,71%
	prawo jazdy kat. T	1,42%
	umiejętność obsługi urządzeń biurowych	41,40%
	umiejętność pracy w grupie	2,80%
	uprawnienia kasjera walutowego	0,71%
	uprawnienia na wózek widłowy	12,80%

znajomość branży motoryzacyjnej	0,71%
znajomość języka angielskiego	9,99%
znajomość języka niemieckiego	2,85%
znajomość programów graficznych	0,71%
znajomość zagadnień kadrowo- płacowych	6,42%

*Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagane do całkowitego napływu w ramach danej grupy zawodów (PUP+BIP+Internet).

Wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kościanie w wielkiej grupie zawodów „pracownicy biurowi” najczęściej występującymi uprawnieniami i umiejętnościami są obsługa komputera (15,2%) oraz obsługa kasy fiskalnej (13,5%). W 80% ofert pracodawcy wskazali na konieczność obsługi komputera, a w ponad 40% na umiejętność obsługi urządzeń biurowych.

Tabela nr 19. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2015 roku w wielkiej grupie zawodów - „pracownicy usług i sprzedawcy”.

Wielka grupa zawodów	STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
	Umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%) *
Pracownicy usług i sprzedawcy	doświadczenie w pracy z klientami	5,10%
	książeczka sanepidu	11,50%
	obsługa kasy fiskalnej	13,07%
	obsługa komputera	6,07%
	obsługa solarium	0,30%
	prawo jazdy kat. B	6,07%
	prawo jazdy kat. E	0,30%
	prawo jazdy kat. T	0,60%
	umiejętności florystyczne	0,30%
	umiejętność dekoracji wnętrz	0,30%
	umiejętność konfekcjonowania grzybów	0,30%
	umiejętność pracy w grupie	1,21%
	umiejętność przygotowywania dań chińskich	0,30%
	umiejętność stylizacji paznokci	1,82%
	uprawnienia do tankowania LPG	1,82%
	uprawnienia operatora wózka widłowego	0,91%
	znajomość branży elektrycznej	0,30%
	znajomość języka angielskiego	1,82%
	znajomość języka francuskiego	0,30%
	znajomość języka niemieckiego	0,30%
znajomość języka ukraińskiego	0,30%	
znajomość technik sprzedaży	0,30%	

*Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagane do całkowitego napływu w ramach danej grupy zawodów (PUP+BIP+Internet).

Zauważyć można, iż pracodawcy oczekują w ofertach pracy skierowanych do grupy „pracowników usług i sprzedawców” umiejętności obsługi kasy fiskalnej (13,07%), jak również posiadanie książeczki sanepidu (11,5%). Natomiast wśród osób bezrobotnych umiejętnościami pożądanymi w tej grupie jest również obsługa kasy fiskalnej (13%), obsługa komputera (9,5%) oraz planowanie i organizacja pracy (4,25%).

Tabela nr 20. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2015 roku w wielkiej grupie zawodów - „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy”.

Wielka grupa zawodów	STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
	Umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%) *
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	prawo jazdy kat. B	23,80%
	prawo jazdy kat. C+E	4,76%
	prawo jazdy kat. T	23,80%
	umiejętność obsługi sprzętu rolniczego	4,76%
	uprawnienia operatora wózka widłowego	4,76%
	znajomość języka rosyjskiego	4,76%

*Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagane do całkowitego napływu w ramach danej grupy zawodów (PUP+BIP+Internet).

Wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2015 roku w wielkiej grupie zawodów „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” najczęściej wystąpiły takie umiejętności i uprawnienia jak prawo jazdy kat. B (20,4%) oraz prawo jazdy kat. T (4,08%).

Tabela nr 21. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2015 roku w wielkiej grupie zawodów - „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”.

Wielka grupa zawodów	STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
	Umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%) *
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	obsługa komputera	0,91%
	operator prasy krawędziowej	0,26%
	prawo jazdy kat. B	5,33%
	prawo jazdy kat. C+E	0,52%
	świadectwo kwalifikacji	0,26%
	umiejętności tynkarskie	0,78%
	umiejętność montażu płyt gipsowo-kartonowych	0,65%
	umiejętność murowania klinkieru	0,13%
	umiejętność obsługi frezerek CNC	0,52%
	umiejętność obsługi maszyn stolarskich	1,17%
	umiejętność obsługi przyrządów pomiarowych	0,65%
	umiejętność obsługi suwnic	0,39%
	umiejętność posługiwania się maszynami i aparaturą kontrolno-pomiarową	0,13%
	umiejętność serwisowania sprzętu elektrycznego	0,39%
	umiejętność spawania w stali kwasoodpornej	0,52%

umiejętność szycia	1,17%
umiejętność trybowania	0,39%
umiejętność układania płytek	0,91%
umiejętność wykonywania prac wykończeniowych	1,30%
uprawnienia do obsługi ładowarki	0,13%
uprawnienia do obsługi urządzeń do obróbki metalu	0,52%
uprawnienia do przepalania złomu	0,13%
uprawnienia do spawania metodą MAG	0,39%
uprawnienia do spawania metodą MAG i TIG	0,26%
uprawnienia do spawania metodą MIG-MAG	2,86%
uprawnienia do spawania metodą MIG-MAG-TIG	0,39%
uprawnienia do spawania metodą TIG	0,78%
uprawnienia elektryczne do 1kv	2,99%
uprawnienia operatora wózka widłowego	0,52%
zdolności manualne	0,13%
znajomość języka angielskiego	0,39%
znajomość języka niemieckiego	0,26%
znajomość obsługi programu AUTO CAD	0,13%
znajomość rysunku technicznego	5,59%

*Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagane do całkowitego napływu w ramach danej grupy zawodów (PUP+BIP+Internet).

Pracodawcy oczekują w ofertach pracy skierowanych do wielkiej grupy zawodów „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” następujących umiejętności i uprawnień; znajomość rysunku technicznego (5,59%), a także uprawnienia elektryczne do 1 kv (2,99%) i uprawnienia do spawania metodą MIG-MAG (2,86%). Z kolei wśród osób bezrobotnych umiejętnościami najczęściej występującymi są również uprawnienia do spawania metodą MIG-MAG (4,72%) oraz uprawnienia operatora wózka widłowego (11,19%).

Tabela nr 22. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2015 roku w wielkiej grupie zawodów - „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń”.

Wielka grupa zawodów	STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
	Umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%) *
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	badania psychologiczne - psychotesty	11,39%
	książeczka sanepidu	3,29%
	operator koparki	1,26%
	prawo jazdy kat. B	8,86%
	prawo jazdy kat. C	7,08%
	prawo jazdy kat. C+E	16,96%
	prawo jazdy kat. D	1,01%
	prawo jazdy kat. T	1,51%
	świadczenie kwalifikacji	14,93%

umiejętność szycia na maszynie	0,25%
uprawnienia ADR	2,78%
uprawnienia do obsługi koparki	0,50%
uprawnienia do obsługi koparko-ładowarki	2,78%
uprawnienia do obsługi walca	0,25%
uprawnienia na kotły parowe	0,25%
uprawnienia operatora wózka widłowego	3,29%
uprawnienia TDT	0,25%
zdolności manualne	0,25%
znajomość budowy maszyn rolniczych	0,25%
znajomość języka angielskiego	1,25%
znajomość języka francuskiego	0,25%
znajomość języka niemieckiego	0,50%
znajomość języka rosyjskiego	0,25%
znajomość języka ukraińskiego	1,01%

*Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagane do całkowitego napływu w ramach danej grupy zawodów (PUP+BIP+Internet).

Wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kościanie na koniec 2015 roku w grupie zawodów „operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń” najczęściej pożądanymi umiejętnościami i uprawnieniami są uprawnienia operatora wózka widłowego (7,57%) oraz uprawnienia operatora spycharki (3,03%).

Tabela nr 23. Oferty pracy wg umiejętności i uprawnień w 2015 roku w wielkiej grupie zawodów - „pracownicy wykonujący prace pomocnicze”.

Wielka grupa zawodów	STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
	Umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%) *
Pracownicy wykonujący prace pomocnicze	komunikatywność	75,00%
	książeczka sanepidu	3,02%
	kurs palacza	0,75%
	prawo jazdy kat. B	9,06%
	prawo jazdy kat. C	0,25%
	prawo jazdy kat. T	0,50%
	świadectwo kwalifikacji	0,25%
	umiejętności manualne	1,00%
	umiejętność obsługi fermy drobiu	0,50%
	umiejętność pracy w zespole	1,76%
	umiejętność uprawy i pielęgnacji roślin	0,50%
	uprawnienia operatora wózka widłowego	1,25%

*Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagane do całkowitego napływu w ramach danej grupy zawodów (PUP+BIP+Internet).

W wielkiej grupie zawodów „pracownicy wykonujący prace pomocnicze” wśród osób bezrobotnych najczęściej wystąpiły takie umiejętności i uprawnienia jak obsługa komputera (7,65%) oraz uprawnienia operatora wózka widłowego (6,12%).

Pracodawcy nie zgłosili ofert pracy w wielkiej grupie zawodów „siły zbrojne”.

Przy obliczaniu odsetka ofert pracy wzięto pod uwagę wszystkie oferty pracy, które wpłynęły do Powiatowego Urzędu Pracy w Kościanie w 2015 roku w ramach danej wielkiej grupy zawodów oraz z internetu. Wykazano wszystkie uprawnienia i umiejętności, na które wskazywali pracodawcy w ofertach pracy. Zweryfikowano również te uprawnienia i umiejętności osób bezrobotnych, które są poszukiwane na lokalnym rynku pracy.

Analiza strony popytowej rynku pracy pokazuje, że najbardziej pożądaną przez pracodawców umiejętnością w obrębie wielkiej grupy zawodów jaką są: „kierownicy” i „specjaliści” jest komunikatywność i obsługa komputera. W grupach „technicy i średni personel” oraz „pracownicy biurowi” pracodawcy uznali obsługę komputera oraz umiejętność obsługi urządzeń biurowych za najbardziej pożądaną cechę. Natomiast w obrębie grupy „pracownicy usług i sprzedawcy” pożądanym wymaganiem jest książeczka sanepidu, obsługa kasy fiskalnej, obsługa komputera i doświadczenie w pracy z klientem. W grupie „rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy” – prawo jazdy kat. B i T. W grupie „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” były to prawo jazdy kat. B i znajomość rysunku technicznego. Natomiast w grupie „operatorzy i monterzy urządzeń” pracodawcy wskazali na konieczność posiadania aktualnych badań psychologicznych i prawa jazdy kat. C+E. W grupie „pracownicy wykonujący prace pomocnicze” cechą pożądaną jest komunikatywność.

Uzupełnieniem analizy umiejętności i uprawnień w podziale na wielkie grupy zawodów jest badanie cech osób bez zawodu. Grupa ta charakteryzowana jest według posiadanego wykształcenia i posiadanych umiejętności i uprawnień. Najwięcej osób zarejestrowanych według stanu na koniec 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kościanie posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe (561 osób) oraz policealne i średnie zawodowe (376 osób), a także gimnazjalne i poniżej (356 osób). Natomiast największy odsetek bezrobotnych bez zawodu w ogólnej liczbie bezrobotnych był w grupie osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (24%) oraz gimnazjalnym i poniżej (14,6%).

Tabela nr 24. Bezrobotni bez zawodu w 2015 roku.

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)*
ogółem	1637	116	7,00%
WG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA			
gimnazjalne i poniżej	356	52	14,60%
zasadnicze zawodowe	561	2	0,35%
średnie ogólnokształcące	162	39	24,00%
policealne i średnie zawodowe	376	23	6,10%
wyższe	182	0	0
WG UMIEJĘTNOŚCI I UPRAWNIENI			
fotografia	1	1	100,00%
grafik komputerowy	2	1	50,00%
kompleksowa obsługa biura	27	2	7,40%
książeczka sanepidu	46	3	6,52%
kurs barmana	3	1	33,30%
kurs decoupage	10	1	10,00%
kurs fryzjerski	2	1	50,00%

kurs kadry i płace	22	1	4,54%
kurs kasjera złotowego	1	1	100,00%
kurs kelnera	1	1	100,00%
kurs kosmetyczny	10	3	30,00%
kurs lakiernika proszkowego	1	1	100,00%
kurs opiekuna osoby zależnej	8	2	25,00%
kurs pierwszej pomocy przedmedycznej	12	1	8,30%
kurs pletwonurka	1	1	100,00%
kurs przedsiębiorczości	48	4	8,30%
kurs strażaka	1	1	100,00%
kurs wizażu i stylizacji	1	1	100,00%
kurs wychowawcy kolonii	14	1	7,10%
kurs z zakresu umiejętnego poszukiwania pracy	42	4	9,50%
motywacja do pracy	1	1	100,00%
obsługa kasy fiskalnej	96	5	5,20%
obsługa komputera	120	6	5,00%
operator wózka widłowego	92	2	2,17%
prawo jazdy kat. A	67	2	2,98%
prawo jazdy kat. B	775	45	5,80%
prawo jazdy kat. T	62	1	1,61%
spawacz metodą MAG-MIG	22	2	9,00%
szycie na maszynie	12	1	8,33%
umiejętność rysowania	4	3	75,00%

* *Odsetek bezrobotnych wyliczany jest jako stosunek bezrobotnych bez zawodu wg stanu w końcu okresu sprawozdawczego do ogółu bezrobotnych w ramach danej analizowanej kategorii.*

IV. ANALIZA RYNKU EDUKACYJNEGO.

IV.1. Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych.

Analiza rynku edukacyjnego sporządzona została w oparciu o liczbę uczniów ostatnich klas i absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. W głównej mierze ocena wyników rynku edukacyjnego ma posłużyć wskazaniu kierunków kształcenia osób bezrobotnych, a także oceny struktury kształcenia zawodowego. Analiza uczniów ostatnich klas szkół gimnazjalnych ma przyczynić się do określenia potencjalnego zasobu siły roboczej wchodzącej na rynek pracy, natomiast analiza sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych powinna pozwolić na określenie, w jakim zakresie zdobyte podczas nauki kompetencje i wiedza uchronią absolwentów przed długotrwałym bezrobociem. Głównym źródłem informacji niezbędnym do przeprowadzenia analizy rynku edukacyjnego odnośnie liczby uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych zawodów i specjalności pochodzą z Systemu Informacji Oświatowej MEN. Z kolei zasób danych niezbędnych do analizy sytuacji absolwentów na rynku pracy pochodzi z Systemu Informacji Oświatowej MEN oraz systemu Siriusz.

Miernikiem służącym do identyfikacji elementarnych grup zawodów/kierunków nauki i szkół, w których absolwenci mają trudności ze znalezieniem pracy jest wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów. Wskaźnik ten przyjmuje postać:

$$WBA_t^k = \frac{BA_t^k}{A_{t-1}^k} * 100$$

BA_t^k - liczba bezrobotnych absolwentów według elementarnych grup zawodów/kierunku nauki bądź typu szkoły (zasadnicza zawodowa, średnia ogólnokształcąca, średnia zawodowa i policealna, wyższa) bądź nazwy szkoły – stan na koniec grudnia/maja

A_{t-1}^k - liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych/wyższych według elementarnych grup zawodów /kierunku nauki bądź typu szkoły (zasadnicza zawodowa, średnia ogólnokształcąca, średnia zawodowa i policealna, wyższa) – stan za poprzedni rok szkolny.

Powyższy wskaźnik informuje nas, jaki odsetek absolwentów w grupie zawodów/kierunku nauki/szkoły stanowią bezrobotni absolwenci. Miernik przyjmuje wartość od 0% (oznacza brak bezrobotnych wśród absolwentów) do 100% (sytuacja, w której każdy absolwent jest zarejestrowany jako bezrobotny). Im niższe wartości przyjmuje wskaźnik, tym daną grupę zawodów/kierunek studiów/szkołę można uznać za bardziej dostosowaną do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Kolejnym miernikiem służącymi określeniu rynku edukacyjnego jest wskaźnik frakcji absolwentów wśród bezrobotnych. Wskaźnik ten przyjmuje postać:

$$WAB_t^k = \frac{BA_t^k}{B_t^k} * 100$$

BA_t^k - liczba bezrobotnych absolwentów w elementarnej grupie zawodów k (kierunku kształcenia) - stan na koniec grudnia roku poprzedniego i maja danego roku

B_t^k - liczba bezrobotnych ogółem w grupie zawodów k (kierunku kształcenia) – stan na koniec grudnia roku poprzedzającego i maja danego roku.

Powyższy wskaźnik informuje nas, jaki odsetek bezrobotnych w grupie zawodów/kierunku nauki/szkoły stanowią bezrobotni absolwenci. Miernik przyjmuje wartość od 0% (oznacza brak absolwentów wśród bezrobotnych) do 100% (sytuacja, w której każdy bezrobotny to bezrobotny absolwent). Im niższe wartości przyjmuje wskaźnik, tym dana grupa zawodów/kierunek nauki/szkoła pozwala łatwiej i szybciej znaleźć zatrudnienie na lokalnym rynku pracy.

Tabela nr 25. Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych w 2015 roku.

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	0
1324	Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych	0
1342	Kierownicy w instytucjach opieki zdrowotnej	0
1346	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych	0
2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	0
2212	Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	0
2291	Specjaliści do spraw higieny, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska	0
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	0
2514	Programiści aplikacji	0
3321	Agenci ubezpieczeniowi	0
4412	Listonosze i pokrewni	0
5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0
5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	0
6112	Sadownicy	0
7111	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	0
7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0
7121	Dekarze	0
7127	Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych	0
7214	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	0
7313	Jubilerzy, złotnicy i pokrewni	0
7523	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	0
8111	Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	0
8114	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni	0
8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	0
8342	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	0
9212	Robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt	0
9622	Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste	0

Tabela nr 26. Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup, zawodów nadwyżkowych w 2015 roku.

Elementarna grupa zawodów		Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
Kod	Nazwa	
2149	Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani	0
2632	Archeolodzy, socjolodzy i specjaliści dziedzin pokrewnych	0
4120	Sekretarki (ogólne)	0
5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	0
6111	Rolnicy upraw polowych	0
6121	Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych	0
7116	Robotnicy budowy dróg	0
7322	Drukarze	0
7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	0
8219	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	0
8312	Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni	0
9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	0
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	0

Brak uczniów we wszystkich grupach zawodów nie wpłynie ani na deficyt (nie zostanie on uzupełniony przez przyszłych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych) oraz na nadwyżkę (nie nastąpi wzrost bezrobocia w danych zawodach).

IV.2 Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.

Analiza liczby uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych stanowi informację na temat deficytu oraz nadwyżki na lokalnym rynku pracy, a w szczególności pokazuje, czy w najbliższym czasie deficyt bądź nadwyżka zwiększy się czy też ulegnie redukcji. Poniżej znajduje się tabela z wykazem liczby absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2015 roku.

Tabela 27. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2015 roku.

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec grudnia roku poprzedniego
zasadnicza szkoła zawodowa	141	24	24	17,02%
szkoła przysposabiająca do pracy	13		0	
technikum	207	125	24	11,59%
liceum ogólnokształcące	424		7	1,65%
liceum profilowane			0	
liceum uzupełniające			0	
szkoła policealna	31	6	3	9,68%

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

W roku poprzedzającym rok sprawozdawczy według stanu na koniec grudnia najwyższy odsetek absolwentów występował w szkołach zasadniczych zawodowych 17,02%, następnie w technikum 11,59%. Natomiast 9,68% było bezrobotnych absolwentów szkół policealnych. Nie stwierdzono bezrobotnych absolwentów szkół przysposabiających do pracy, liceów profilowanych oraz liceów uzupełniających.

Tabela 28. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły 2015 roku.

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	60	60	34	56,67%
szkoła przysposabiająca do pracy	5		0	
technikum	83	83	22	26,51%
liceum ogólnokształcące	501		14	2,79%
liceum profilowane			0	
liceum uzupełniające			0	
szkoła policealna	15	15	7	46,67%

W roku sprawozdawczym według stanu na koniec grudnia najwyższy odsetek bezrobotnych absolwentów występował w szkołach zasadniczych zawodowych 56,67%, następnie w szkołach policealnych 46,67% i technikum 26,51%, natomiast nie stwierdzono bezrobotnych absolwentów szkół przysposabiających do pracy. Analiza danych wykazała, że absolwenci zasadniczych szkół zawodowych mają największe trudności z podjęciem pracy. Ponadto w roku sprawozdawczym odsetek bezrobotnych absolwentów znacząco wzrósł. W roku sprawozdawczym wzrósł również znacząco odsetek bezrobotnych absolwentów technikum i szkół policealnych.

Można wysnuć wniosek, iż zasadnicze szkoły zawodowe najmniej elastycznie reagują na potrzeby rynku pracy. Najlepiej radzą sobie uczniowie kończący szkoły przysposabiające do pracy oraz technika. Niski wskaźnik absolwentów liceów ogólnokształcących prawdopodobnie jest spowodowany kontynuowaniem nauki w szkołach policealnych oraz na studiach wyższych.

V. BADANIE KWESTIONARIUSZOWE PRZEDSIĘBIORSTW.

Badania kwestionariuszowe przedsiębiorstw pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Kościanie przeprowadzili na przełomie września – października 2015 r. Badania dotyczyły sytuacji na lokalnym rynku pracy. Grupę respondentów podczas badania tworzyli właściciele przedsiębiorstw lub osoby odpowiedzialne/współodpowiedzialne za zatrudnienie. Badaniem zostały objęte podmioty gospodarcze funkcjonujące na lokalnym rynku pracy wskazane w otrzymanej przez tutejszy Urząd Bazy Jednostek Statystycznych. Badanie zostało przeprowadzone z wykorzystaniem metody CATI – (badanie przeprowadzone metodą wspomaganą komputerowo wywiadów telefonicznych). Wybrana próba cechowała się reprezentatywnością na poziomie klas wielkości przedsiębiorstw, wyrażoną liczbą zatrudnionych (do 9 osób, od 10 do 49 osób, od 50 do 249 osób oraz 250 osób i więcej).

Oprócz próby głównej tutejszy Urząd otrzymał dwie próby rezerwowe o liczebności i strukturze gwarantującej reprezentatywność badania. Każdorazowo zastępowano błędne rekordy występujące w próbie pierwotnej jednostkami z przygotowanych prób rezerwowych z uwzględnieniem parametrów charakterystycznych podmiotu zastępowanego.

Pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Kościanie przebadali 88 przedsiębiorstw. Podział przebadanych przedsiębiorstw pod względem klasy wielkości przedsiębiorstw przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 29. Liczba przebadanych przedsiębiorstw z podziałem na klasę wielkości przedsiębiorstw.

Klasa wielkości przedsiębiorstwa	Liczba przebadanych przedsiębiorstw
do 9 osób	55
10-49	25
50-249	7
250 i więcej	1
Podsumowanie	88

Z przeprowadzonych badań wynika, iż wskaźnik zatrudnienia netto ogółem w 2015 roku wynosił $WZ=29,09$. Wskaźniki zatrudnienia netto budowane są w oparciu o warianty odpowiedzi znajdujące się w pytaniach odnoszących się do bieżącej sytuacji przedsiębiorstw na rynku pracy. Wskaźnik zatrudnienia netto, z punktu widzenia badania przedsiębiorstw, jest obliczany jako różnica frakcji odpowiedzi pozytywnych i negatywnych.

$$WZ = \left(\frac{\sum_{i=1}^P wp_i^a wr_i^a P_i}{\sum_{i=1}^S wp_i^a wr_i^a S_i} - \frac{\sum_{i=1}^N wp_i^a wr_i^a N_i}{\sum_{i=1}^S wp_i^a wr_i^a S_i} \right) * 100,$$

gdzie:

P – liczba odpowiedzi pozytywnych,

N – liczba odpowiedzi negatywnych,

S – liczba obserwacji (łączna liczba przedsiębiorstw w próbie),

i – numer obserwacji, $i=1, \dots, S$,

wp_i^a – waga próby dla i -tej obserwacji,

wr_i^a – waga rozmiaru dla i -tej obserwacji,

P_i – wskazanie pozytywne dla i -tej obserwacji,

N_i – wskazanie negatywne dla i -tej obserwacji,

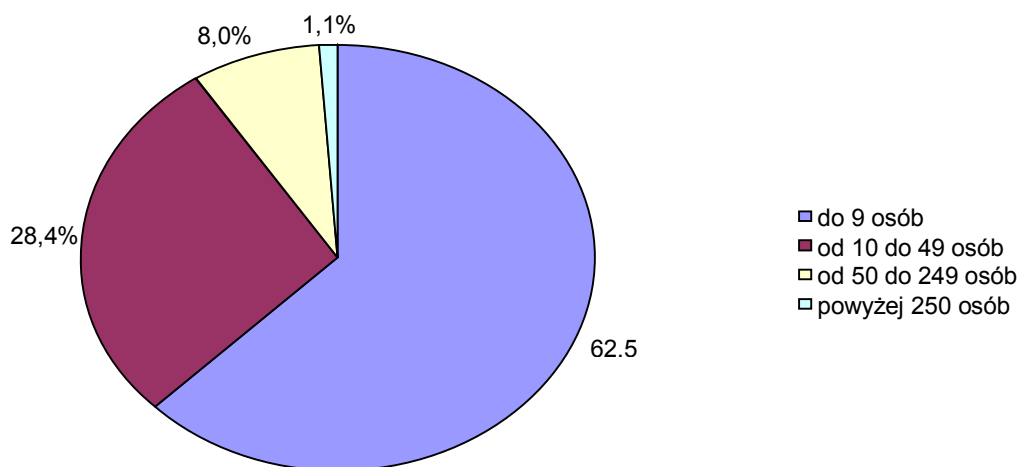
S_i – suma wszystkich wskazań dla i -tej obserwacji.

Wartości ujemne oznaczają pogorszenie sytuacji w przedsiębiorstwie. Im niższa wartość prezentowanych indeksów tym wyższy odsetek firm deklarujących niekorzystne zmiany w obszarze zatrudnienia. Ujemna wartość wskaźnika świadczy o tym, że odsetek firm deklarujących redukcję liczby pracujących przewyższa odsetek przedsiębiorstw potwierdzających rozszerzenie zasobów.

Wartości dodatnie wyliczanych indeksów oznaczają poprawę sytuacji firm na lokalnym rynku pracy. Im wyższa wartość wskaźnika tym wyższy odsetek przedsiębiorstw deklaruje korzystne zmiany w obrębie zatrudnienia.

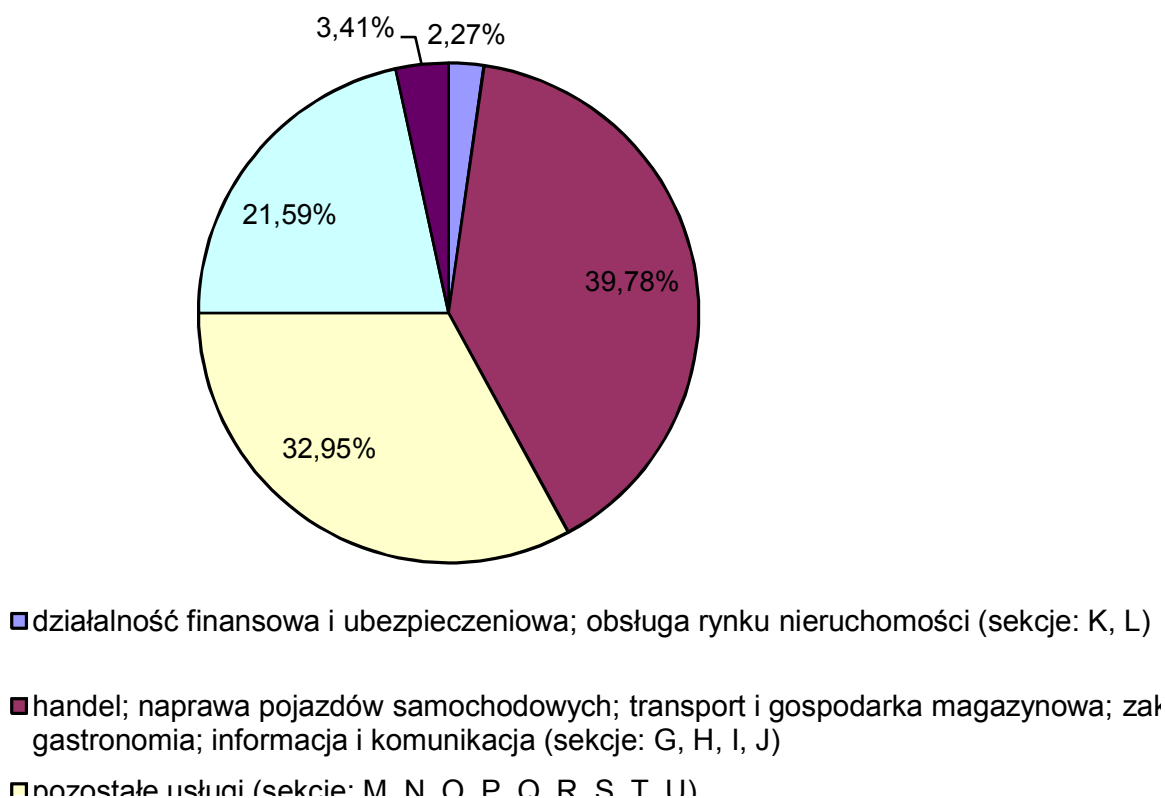
Wśród przebadanych podmiotów gospodarki największą grupę stanowiły mikroprzedsiębiorstwa – firmy zatrudniające do 9 osób. W następnej kolejności znalazły się małe firmy zatrudniające od 10 do 49 osób.

Wykres nr 4. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej pod względem liczby zatrudnionych pracowników.

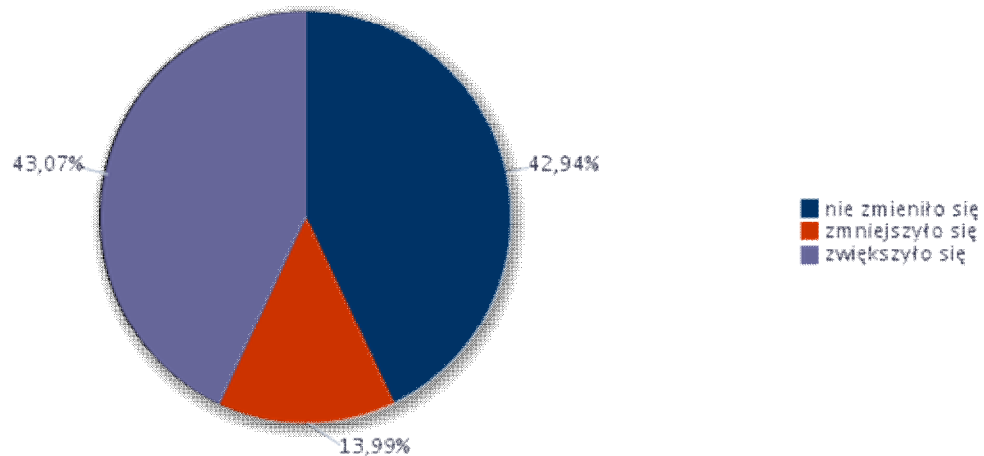
Biorąc pod uwagę strukturę badanych przedsiębiorstw według rodzaju działalności największą grupę 39,78 % stanowiły firmy zajmujące się handlem hurtowym i detalicznym, naprawą pojazdów samochodowych włączając motocykle, transportem i gospodarką magazynową, działalnością związaną z zakwaterowaniem, usługami gastronomicznymi, informacją i komunikacją. (sekcja G,H,I,J).

Wykres nr 5. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej według rodzaju działalności.

Na pytanie „czy w ciągu bieżącego roku zatrudnienie w Państwa firmie zwiększyło się, zmniejszyło się, nie zmieniło się” większość respondentów odpowiedziała, iż zatrudnienie w ich firmach zwiększyło się. Jednocześnie podobna część respondentów odpowiedziała, iż zatrudnienie w ich firmach nie zmniejszyło się i pozostaje na tym samym poziomie.

Wykres nr 6. Struktura zmian w zatrudnieniu w badanych podmiotach gospodarki narodowej w 2015 roku.

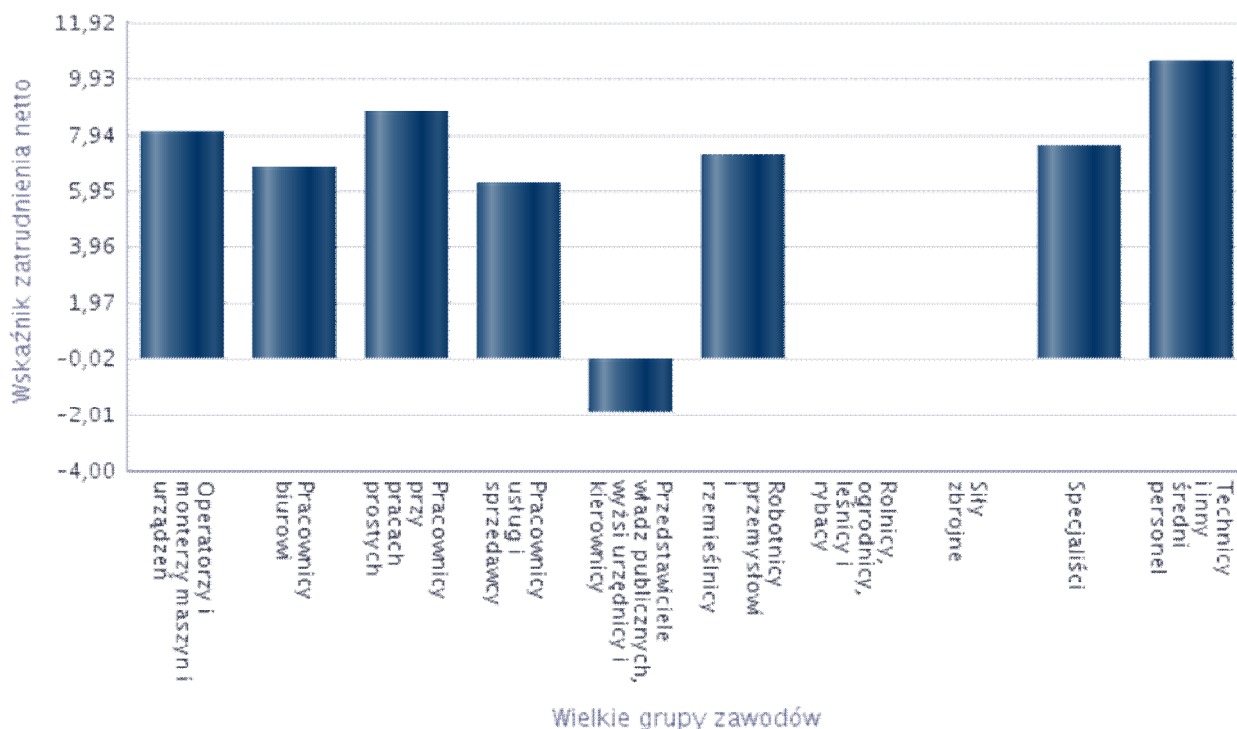

Analizując wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2015 roku zauważa się, iż tylko wśród przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników występuje wartość ujemna – 1,93. Oznacza to pogorszenie sytuacji wśród tej grupy zawodów. Odsetek firm deklarujących redukcję liczby pracujących wśród przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników przewyższa odsetek przedsiębiorstw potwierdzających wzrost zasobów kadrowych pośród tej grupy zawodowej. Najwyższy wskaźnik zatrudnienia netto występuje w grupie technicy i inny średni personel - 10,52. Świadczy to o poprawie sytuacji firm na lokalnym rynku pracy i wzroście liczby pracujących we wskazanej grupie zawodów. Oznacza to, iż odsetek firm deklarujących zwiększenie zatrudnienia wśród techników i innego średniego personelu przewyższał liczbę przedsiębiorstw sygnalizujących redukcję poziomu zatrudniania we wskazanej grupie zawodów.

Tabela nr 30. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2015 roku.

Wielkie grupy zawodów	Wskaźnik zatrudnienia netto
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	8,09
Pracownicy biurowi	6,83
Pracownicy przy pracach prostych	8,75
Pracownicy usług i sprzedawcy	6,21
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	-1,93
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	7,21
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,00
Siły zbrojne	0,00
Specjaliści	7,60
Technicy i inny średni personel	10,52

Wykres nr 7. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2015 roku.

Wśród zawodów, w których badane przedsiębiorstwa z terenu powiatu kościańskiego zatrudniały pracowników, występują: agent ubezpieczeniowy, elektryk, kierowca autobusu, kierowca samochodu ciężarowego, kierownik zakładu usługowego, księgowy, kucharz, magazynier, mechanik autobusów, mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, mechanik samochodów ciężarowych, menedżer produktu, murarz, nauczyciel języka obcego, muzyki, nauczania początkowego, przedszkola, sztuki, techniki, operator obrabiarek sterowanych numerycznie, pedagog szkolny, pomocniczy robotnik budowlany, pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym, pracownicy wykonujące prace proste, szwaczki, robotnik magazynowy, spawacz, specjalista ds. marketingu i handlu, sprzedawca, stolarz, technik farmaceutyczny, technik prac biurowych, woźny, ślusarz.

Respondenci oświadczyli, iż istotne dla nich jest, aby zatrudniane przez nich osoby posiadały przede wszystkim doświadczenie zawodowe w pracy na podanym stanowisku. Równie ważna jest umiejętność planowania i organizacji pracy własnej oraz wyuczony zawód zgodny z zajmowanym stanowiskiem, a także umiejętność współpracy w zespole oraz komunikatywność.

Tabela nr 31. Analiza zawodów, w których przedsiębiorstwa najczęściej zatrudniały pracowników w 2015 roku oraz umiejętności i cechy kandydatów niezbędne do pracy w tych zawodach.

Zawód	Umiejętności i cechy
Agent ubezpieczeniowy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie internetu
	planowanie i organizacja pracy własnej

	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
Elektryk*	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
Kierowca autobusu	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie internetu
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
znajomość języków obcych	
Kierowca samochodu ciężarowego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie internetu
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
zarządzanie ludźmi / przywództwo	
znajomość języków obcych	
Kierownik / właściciel zakładu usługowego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie internetu
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych

	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
Księgowy	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie internetu
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
Kucharz*	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	planowanie i organizacja pracy własnej
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
Magazynier	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie internetu
	planowanie i organizacja pracy własnej
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
Mechanik autobusów	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie internetu

	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	wyuczony zawód
Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	doświadczenie zawodowe
	obsługa komputera i wykorzystanie internetu
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
Mechanik samochodów ciężarowych	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	planowanie i organizacja pracy własnej
	wyuczony zawód
Menedżer produktu (product manager)	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie internetu
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
znajomość języków obcych	
Murarz	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	współpraca w zespole
	wyuczony zawód
Nauczyciel języka obcego w szkole podstawowej	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność

	obsługa komputera i wykorzystanie internetu
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
	znajomość języków obcych
Nauczyciel muzyki	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie internetu
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
znajomość języków obcych	
Nauczyciel nauczania początkowego	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie internetu
	planowanie i organizacja pracy własnej
	wyuczony zawód
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
Nauczyciel przedszkola	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie internetu
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód

	wywieranie wpływu
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
	znajomość języków obcych
Nauczyciel sztuki w placówkach pozaszkolnych	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie internetu
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	znajomość języków obcych
Nauczyciel techniki	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie internetu
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	
Nauczyciel techniki	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
	znajomość języków obcych
Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
znajomość języków obcych	
Pedagog szkolny	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	doświadczenie zawodowe

	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie internetu
	planowanie i organizacja pracy własnej
	wyuczony zawód
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
Pomocniczy robotnik budowlany	doświadczenie zawodowe
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	współpraca w zespole
	wyuczony zawód
Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie internetu
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
wyuczony zawód	
Pozostali murarze i pokrewni	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	współpraca w zespole
	wyuczony zawód
Pozostałe szwaczki, hafciarki i pokrewni	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	planowanie i organizacja pracy własnej
	wyuczony zawód
Robotnik magazynowy	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie internetu
	planowanie i organizacja pracy własnej
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
Spawacz	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń

	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
Specjalista do spraw marketingu i handlu	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie internetu
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
znajomość języków obcych	
Sprzedawca*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie internetu
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
znajomość języków obcych	
Stolarz*	doświadczenie zawodowe
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyuczony zawód
Szwaczka maszynowa	doświadczenie zawodowe
	planowanie i organizacja pracy własnej

	współpraca w zespole
	wyuczony zawód
Technik farmaceutyczny*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie internetu
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	wywieranie wpływu
Technik prac biurowych*	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność
	obsługa komputera i wykorzystanie internetu
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wykonywanie obliczeń
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wyuczony zawód
	zarządzanie ludźmi / przywództwo
	znajomość języków obcych
Woźny	dodatkowe uprawnienia
	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	wyuczony zawód
Ślusarz*	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wyuczony zawód
Ogółem (bez względu na zawód)	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	dodatkowe uprawnienia
	doświadczenie zawodowe
	komunikacja ustna / komunikatywność

obsługa komputera i wykorzystanie internetu
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
planowanie i organizacja pracy własnej
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
współpraca w zespole
wykonywanie obliczeń
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
wyuczony zawód
wywieranie wpływu
zarządzanie ludźmi / przywództwo
znajomość języków obcych

* zawody szkolne, w których kształcą szkoły.

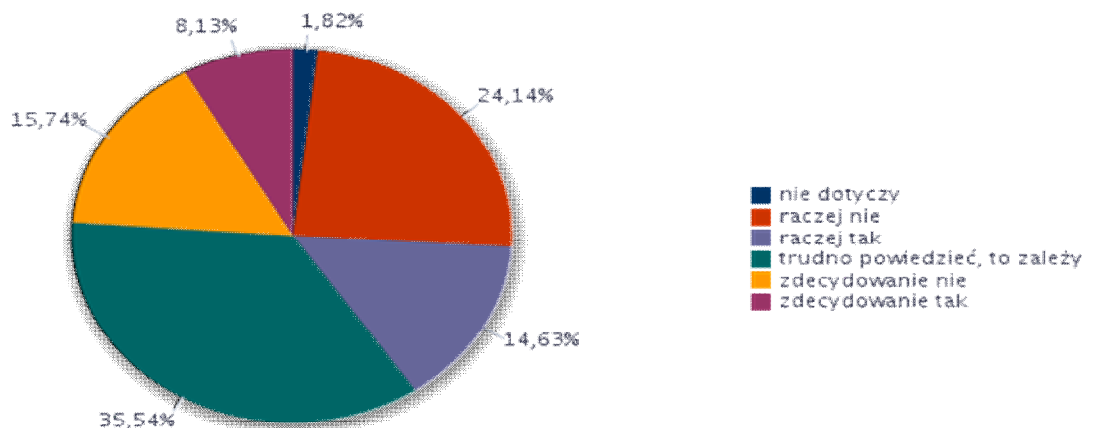
Respondenci uczestniczący w badaniach zadeklarowali, iż spośród osób, które zatrudnili w okresie ostatniego roku bardzo dobrze przygotowani byli kandydaci do pracy na stanowisku kierowca autobusu, mechanik autobusów, nauczyciel języka obcego, muzyki, przedszkola, techniki, robotnik magazynowy, technik farmaceutyczny oraz woźny.

Natomiast spośród osób, które badani przedsiębiorcy zatrudnili w okresie ostatniego roku bardzo źle przygotowani byli kandydaci do pracy na stanowisko mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, pomocniczy robotnik budowlany oraz ślusarz.

W stosunku do kandydatów zatrudnianych na stanowisku specjalista ds. marketingu i sprzedawca pracodawcy mieli podzielone opinie. Uznano, iż wśród osób zatrudnianych na w/w stanowiskach pracy były osoby, które dobrze były przygotowane do pracy, jak i również osoby, których przygotowanie do pracy było bardzo złe.

Na pytanie „Czy Państwa firma ma problemy z pozyskaniem nowych pracowników?” większość pracodawców odpowiedziała „trudno powiedzieć, to zależy”. Analizując jednak wszystkie udzielone odpowiedzi można zauważyć, iż pracodawcy nie mają większych problemów z pozyskaniem nowych pracowników.

Wykres nr 8. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskaniem nowych pracowników w 2015 roku.

Wśród zawodów, w których trudno znaleźć przedsiębiorcom odpowiednich kandydatów znajdują się kierowcy autobusów, samochodów ciężarowych, księgowi, kucharze, malarze, mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych, mechanicy pojazdów samochodowych, murarze, operatorzy maszyn do szycia, operatorzy sprzętu do robót ziemnych, robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt, spawacze, specjaliści do spraw reklamy i marketingu, sprzedawcy, ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali, zamiatacze, ślusarze.

Tabela nr 32. Zawody, w jakich przedsiębiorcom trudno jest znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy.

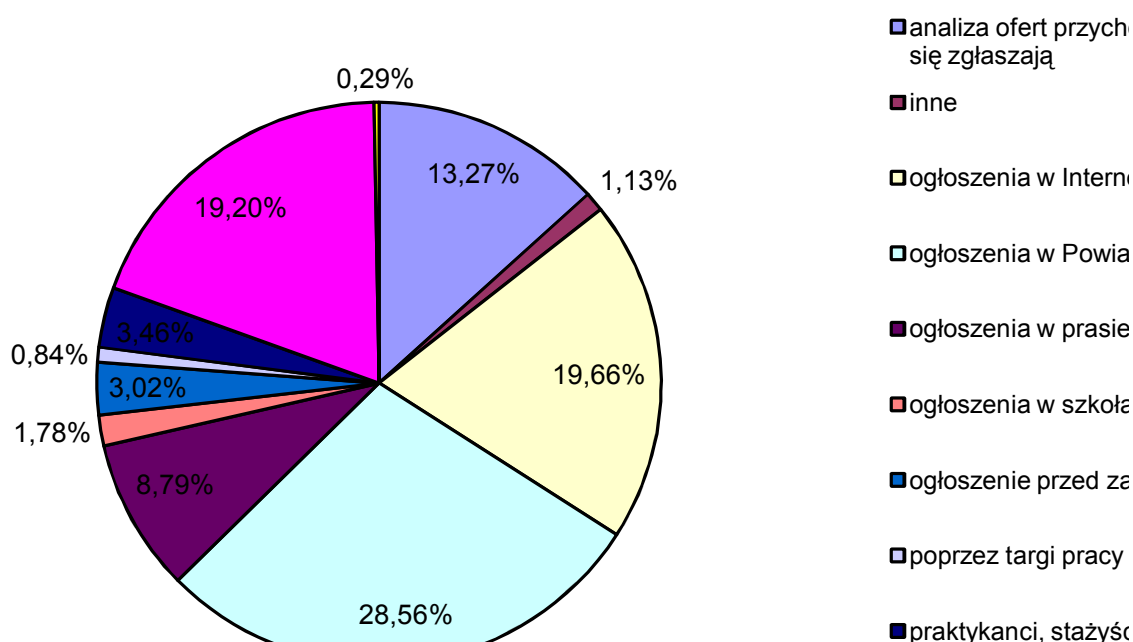
Trudności z pozyskaniem pracowników			Liczba bezrobotnych - stan na koniec okresu sprawozdawczego
Elementarna grupa zawodów	Brakujące umiejętności i uprawnienia	Odsetek wskazań odpowiedzi „tak”	
Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	znajomość języków obcych	7,69%	1
Kierowcy samochodów ciężarowych	planowanie i organizacja pracy własnej	1,09%	8
Kucharze	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	92
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	
	przedsiębiorczość, inicjatywa, kreatywność	7,69%	
Malarze budowlani i pokrewni	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	32
Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	3
Mechanicy pojazdów samochodowych	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	49
Murarze i pokrewni	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	3,85%	32
Ogółem (bez względu na zawód)	planowanie i organizacja pracy własnej	0,62%	
	przedsiębiorczość, inicjatywa, kreatywność	0,41%	
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,21%	
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,21%	
	znajomość języków obcych	0,21%	

Operatorzy maszyn do szycia	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	3
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	
	współpraca w zespole	7,69%	
Robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	1
Spawacze i pokrewni	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	5
	planowanie i organizacja pracy własnej	4,42%	
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,28%	
	wykonywanie obliczeń	3,28%	
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	3,28%	
Specjaliści do spraw reklamy i marketingu	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	6
	przedsiębiorczość, inicjatywa, kreatywność	7,69%	
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	
	znajomość języków obcych	7,69%	
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	225
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	
	znajomość języków obcych	7,69%	
Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	5
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	
	współpraca w zespole	7,69%	
	wywieranie wpływu	7,69%	
Zamiatacze i pokrewni	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	7

	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	
Ślusarze i pokrewni	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	52

Pracodawcy, szukając nowych pracowników najczęściej korzystają z możliwości zgłoszenia oferty pracy w powiatowych urzędach pracy. Takiej odpowiedzi udzieliło prawie 30 % respondentów. Korzystają również z możliwości z ogłoszenia w Internecie, na co wskazało prawie 20 % pracodawców. Tyle samo przedsiębiorców poszukując odpowiednich kandydatów do pracy korzystają z polecenia znajomych.

Wykres nr 9. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej pod względem sposobu poszukiwania nowych pracowników.

Tabela nr 33. Analiza odsetka ofert pracy zgłaszanych do Powiatowych Urzędów Pracy.

Odsetek ofert pracy zgłaszanych do PUP	Wskaźnik struktury
1-10%	7,94
11-25%	12,27
26-50%	11,24
51-75%	6,38
76-100%	62,17

Pracodawcy za pośrednictwem powiatowych urzędów pracy najczęściej poszukują murarzy, operatorów obrabiarek sterowanych numerycznie, spawaczy, pomocniczych robotników w przemyśle przetwórczym.

Tabela nr 34. Zawody, w których pracodawcy najczęściej zgłaszają oferty pracy do urzędu.

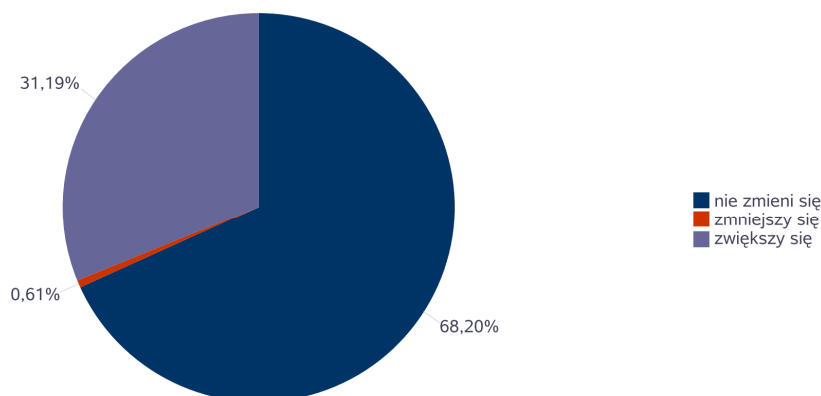
Zawód	Wskaźnik struktury
Murarz	4,24%
Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	4,24%
Spawacz	3,55%
Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	3,44%
Inżynier geodeta - kataster i gospodarka nieruchomościami	2,38%
Krawiec*	2,38%
Nauczyciel nauczania początkowego	2,38%
Pedagog szkolny	2,38%
Specjalista administracji publicznej	2,38%
Sprzedawca*	2,30%
Diagnosta uprawniony do wykonywania badań technicznych pojazdów	2,12%
Frezer	2,12%
Glazurnik	2,12%
Kierowca autobusu	2,12%
Magazynier	2,12%
Malarz budowlany	2,12%
Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych	2,12%
Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	2,12%
Nauczyciel etyki	2,12%
Nauczyciel języka obcego	2,12%
Piekarz*	2,12%
Pozostali operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	2,12%
Pracownik socjalny	2,12%
Specjalista do spraw sprzedaży	2,12%
Szwaczka maszynowa	2,12%
Technik mechanik*	2,12%
Tokarz w metalu	2,12%
Ślusarz*	2,12%
Kierowca samochodu ciężarowego	1,99%
Księgowy	1,56%
Specjalista do spraw marketingu i handlu	1,56%
Technik handlowiec*	1,56%
Technik prac biurowych*	1,56%
Agent ubezpieczeniowy	0,74%
Kucharz*	0,74%
Pozostałe szwaczki, hafciarki i pokrewni	0,74%
Technik akustyk	0,74%
Technik ekonomista*	0,74%
Technik farmaceutyczny*	0,74%

* zawód szkolny, w którym kształcą szkoły.

VI. PROGNOZA LOKALNEGO RYNKU PRACY.

W niniejszym rozdziale zaprezentowano strukturę prognozowanych zmian zatrudnienia w przebadanych podmiotach gospodarki z terenu powiatu kościańskiego. Poniższy wykres przedstawia graficzną prezentację przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku.

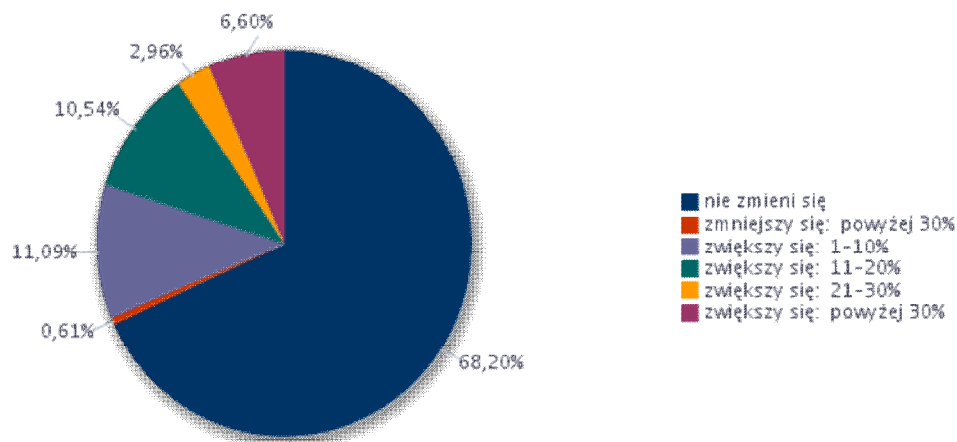
Wykres nr 10. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku.

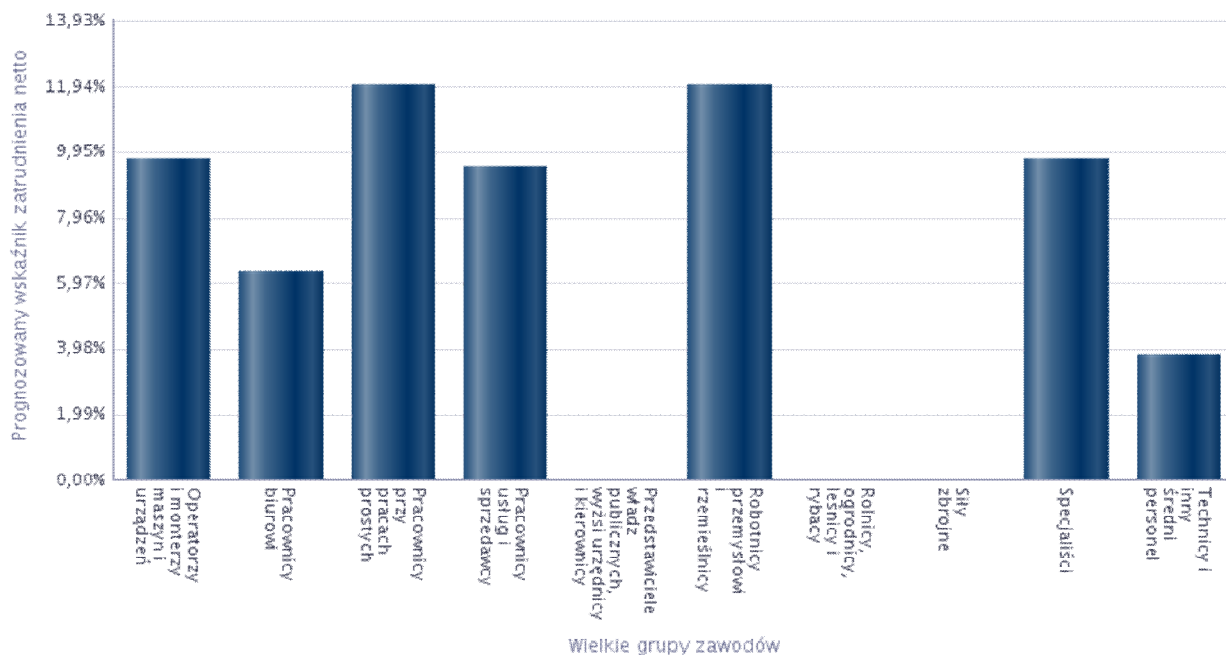
Z wykresu wynika, iż 68,20% przedsiębiorstw nie przewiduje zmian w zatrudnieniu. Natomiast 31,19% przedsiębiorstw planuje zwiększyć poziom zatrudnienia. Niewielki procent przedsiębiorstw (0,61%) uważa, że zmniejszy poziom zatrudniania w firmie.

Poniższy wykres przedstawia dokładną, procentową analizę związaną ze strukturą zmian w zatrudnieniu. Najwięcej przedsiębiorców uważa, że zmiany nastąpią w maksymalnie o 10%, a najmniej przedsiębiorców jest zdania, iż zmiany nastąpią w zakresie od 21% do 30%.

Wykres nr 11. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku.

Wykres nr 12. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2016 roku.

Powyższa analiza pokazuje, iż w 2016 roku prognozuje się wzrost wskaźnika zatrudnienia o 11,94 % w grupach zawodów takich, jak: „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” oraz „pracownicy przy pracach prostych”. Na drugim miejscu wzrośnie zapotrzebowanie na „specjalistów, pracowników usług i sprzedawców” oraz „operatorów i monterów maszyn i urządzeń” (9,95%).

Z przeprowadzonych badań wśród lokalnego rynku pracy wynika, iż najbardziej pożądanymi umiejętnościami, wymaganymi przez pracodawców od potencjalnych pracowników są umiejętności dotyczące komunikacji, obsługi komputera i wykorzystania internetu, kompetencje pracy w zespole oraz planowanie i organizacja pracy własnej. Wymagane również jest doświadczenie zawodowe oraz wyuczony zawód.

Pracodawcy najwyżej oceniają przygotowanie zawodowe kandydatów do pracy w zawodach takich, jak: kierowca autobusu, mechanik autobusów, manager produktu, nauczyciel języka obcego w szkole podstawowej, nauczyciel muzyki, nauczyciel przedszkola, nauczyciel techniki, robotnik magazynowy, technik farmaceutyczny oraz woźny.

Bardzo źle oceniani są kandydaci do pracy w zawodach takich, jak: mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, pomocniczy robotnik budowlany, ślusarz. Jest to sygnał do szkół i instytucji szkoleniowych, w jakim kierunku powinny następować zmiany w procesie kształcenia.

ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE
Powiat kościański
INFORMACJA SYGNALNA
II PÓŁROCZE 2015 R.

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	zawód maksymalnie deficytowy	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych
		Kierownicy w instytucjach opieki zdrowotnej
		Sadownicy
		Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych
		Operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek
		Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej
		Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków
		Asystenci dentystyczni
		Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji
		Jubilerzy, złotnicy i pokrewni
		Pracownicy domowej opieki osobistej
		Czyściciele pojazdów
		Hodowcy drobiu
		Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani
	zawód deficytowy	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)
		Agenci ubezpieczeniowi
		Sortowacze odpadów
		Szklarze
		Monterzy linii elektrycznych
		Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni
		Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste
		Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji
		Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
Cieśle i stolarze budowlani		
Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy		
Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych		
RÓWNOWAGA	zawód zrównoważony	Gospodarze budynków
NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Ogrodnicy
		Kucharze
		Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów
		Praczkі ręczne i prasowacze
		Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych
		Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych
		Malarze budowlani i pokrewni
		Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni
	zawód maksymalnie nadwyżkowy	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani
		Archeolodzy, socjolodzy i specjaliści dziedzin pokrewnych
		Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani
		Robotnicy budowy dróg

*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych został wykonany według nowej metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków UE w ramach EFS „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”.

**ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE
w Powiat kościański
INFORMACJA SYGNALNA 2015 R.**

Sekcja	Zaklasyfikowanie	Grupa elementarna
DEFICYT	zawód maksymalnie deficytowy	Kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych
		Kierownicy w instytucjach opieki zdrowotnej
		Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni
		Monterzy i konserwatorzy instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych
		Sadownicy
		Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej
		Jubilerzy, złotnicy i pokrewni
		Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych
	zawód deficytowy	Pracownicy domowej opieki osobistej
		Specjaliści do spraw higieny, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska
		Agenci ubezpieczeniowi
		Robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt
		Pracownicy wykonujący dorywcze prace proste
		Kierowcy samochodów ciężarowych
		Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych
		Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
		Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni
		Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)
		Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe
		Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji
		Listonosze i pokrewni
		Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna
		Dekarze
		Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)
		Programiści aplikacji
		Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
		Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków
		RÓWNOWAGA
Magazynierzy i pokrewni		
Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym		
Gospodarze budynków		
NADWYŻKA	zawód nadwyżkowy	Inżynierowie gdzie indziej niesklasyfikowani
		Sekretarki (ogólne)
		Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów
		Robotnicy wykonujący proste prace polowe
		Drukarze
		Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych
		Kasjerzy i sprzedawcy biletów
	zawód maksymalnie nadwyżkowy	Szwaczki, hafciarki i pokrewni
		Rolnicy upraw polowych
		Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani
		Archeolodzy, socjolodzy i specjaliści dziedzin pokrewnych
		Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni
		Robotnicy budowy dróg